

**Ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) sabiedriskā apspriešana paredzētajai darbībai -
vēja parka "Tume" un saistītās infrastruktūras būvniecība Tukuma novadā**

PROTOKOLS

Rīgā

Sanāksmes norises laiks: 2025. gada 9. jūlijs plkst. 18:00, Zemītes tautas nams.

Sanāksmes vadītājs:

Tukuma novada pašvaldības domes priekšsēdētājs Gundars Važa.

Sanāksmes moderators: Oskars Priede.

Sanāksmes dalībnieki: Klātienē sanāksmē piedalās 49 dalībnieki, attālināti ZOOM platformā pieslēgušies 167 dalībnieki (*sanāksmes dalībnieku saraksts pieejams pēc pieprasījuma*).

Sanāksmi protokolē: Mereditha Melānija Gailīte, SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" biroja vadītāja.

Sanāksmes gaita:

Gundars Važa iesāk sanāksmi, iepazīstina ar sanāksmes mērķi un aicina piedalīties konstruktīvā sanāksmē. Nodod sanāksmes tālāku moderēšanu Oskaram Priedem.

Oskars Priede dod vārdu SIA "Ignitis Renewables Latvija" vadītājai Baibai Lācei.

Baiba Lāce sniedz īsu ieskatu par projektu, tā nozīmīgumu, aktualitāti un aicina veidot produktīvu sadarbību.

Oskars Priede informē par sanāksmes turpmāko gaitu, norāda, ka sanāksme norisinās hibrīdformātā un sniedz informāciju par tehniskajiem jautājumiem.

Sanāksmes dalībnieki informē par savu kopsapulci, cilvēku viedokli, par rezolūciju un tautas vēlmi, tiesiskām prasībām, pauž negatīvu nostāju. Norāda, ka dalībnieki sagatavos savu protokolu. Turpinās sarunas dalībnieku starpā, vārdiska neapmierinātība. Troksnis, murdoņa zālē.

Oskars Priede skaidro, ka sanāksmei ir paredzēta noteikta kārtība un aicina klātesošos pie tās pieturēties. Dod vārdu SIA "Ignitis Renewables" projektu vadītājam Normundam Randaram.

Normunds Randars prezentācijas gaitā iepazīstina ar vēja parka "Tume" ieceri, saviem kolēģiem un ar uzņēmumu SIA "Ignitis renewables", paskaidrojot, ka tas pieder Ignitis grupai, kas ir Lietuvai piederošs uzņēmums, par attīstības perspektīvām. Prezentācijas laikā zālē tiek ienests zārks, ko pavada sanāksmes dalībnieku ovācijas. Normunds Randars turpina prezentāciju ar īsu ieskatu par paredzēto darbību. Prezentācijas laikā stāstījums tiek vairākkārt pārtraukts.

Oskars Priede aicina klātesošos izturēties ar savstarpēju cieņu.

Kristīne Ļeontjeva, SIA "Ignitis renewables" kopienu sadarbības vadītāja, izklāsta par līdz šim veiktajām darbībām kopienā. Turpina prezentāciju, uzskaitot vēja parka radītos pienesums kopienām un pašvaldībai, tajā skaitā obligāto maksājumu kopienām. Finansējuma novirzīšanas iespējas pagastā, investīcijas. Zālē paralēli izskan dalībnieku neapmierinātība.

Oskars Priede dod vārdu **Kristiānai Siliņai** SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" vecākajai ekspertei.

Kristiāna Siliņa iepazīstina klātesošos ar IVN procesa galvenajiem mērķiem un uzdevumiem. Formulē galvenos secinājumus, iepazīstina ar rekomendācijām, par trokšņiem, mirgošanas efektu, vides riskiem, bioloģisko daudzveidību, augiem, sīkspārņiem, kultūrvēsturiskajām vērtībām un citām vērtētajām ietekmēm. Norāda uz limitējošiem faktoriem attiecībā uz paredzētās darbības īstenošanu. Prezentācijas laikā Kristiāna Siliņa tiek vairākkārt pārtraukta.

Zālē paralēli izskan dalībnieku neapmierinātība.

Oskars Priede rosina sanāksmes dalībniekus pievērsties konstruktīvai dalībai sanāksmei. Vārds tiek dots dalībnieki jautājumu/komentāru sniegšanai.

Sanāksmes dalībniece, kura pārstāv kopienu, norāda, ka kopienai sanāksmes sākumā netika dots vārds. Skaidro, kādēļ zālē tika ienests zārks - zārks ir īpaši veidots garens aizdarāms kastveida priekšmets, kurā ievieto un apglabā mirušo - kopienas gadījumā tie ir iedzīvotāji, nākotne, dzīvnieki, putni, ainavas, hobiji, bizness un esība. Zārks pasniegts ar domu, lai ar to brauktu citur, nevis šeit. Pašvaldībai tiek pasniegts āmurs un četras naglas ar domu, ka pašvaldība šīs naglas neizmantos, lai iedzītu zārkā un nenogalinātu tuvākās apkārtnes nākotni, bet gan izmantos lai būvētu jaunus pamatus, kas ir domāti vietējiem iedzīvotājiem nevis kaimiņvalstu biznesmeņiem.

Turpinājumā seko jautājums par to, vai vēja elektrostaciju (*turpmāk - VES*) būvniecība tuvāk par 800 m, ir saskaņota ar ēku īpašniekiem?

Kristiāna Siliņa precizē, ka saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu VES nevar tik izbūvētas tuvāk par 800 m no dzīvojamām un publiskām ēkām un ka šis IVN procesā ir identificēts kā limitējošs faktors konkrētu VES būvniecībai.

Turpinās sarunas par šo tēmu, zālē notiek pārrunas, komentāri par Rubuļu mājām un to izmantošanas statusu. Ilgstoša saruna. Sarunā piedalās daudz personu, tiek izteiktas pretenzijas.

Sanāksmes dalībniece izkāsta, ka šodien uzzinājusi par šo būvējamo objektu, pauž neapmierinātību. Uzdod jautājums par āderēm, gruntsūdeni - TV esot teikts, ka Grobiņā pazūdot ūdens. Stāsta par vibrācijām.

Oskars Beikulis, SIA Estonian, Latvian & Lithuanian Environment, vadošais konsultants vēlas izteikt viedokli, tomēr ir trokšņaina atmosfēra telpā. Sniedz atbildes uz jautājumiem, par

vibrācijām un trokšņiem, robežlielumiem, izmaiņām ainavā. Dalībnieki sanāksmē informāciju par konkrēto IVN procesu īpaši nevēlas uzklaut. Turpinās sarunas, diskusijas par konkrēto vēja parku. Visi runā.

Sanāksmes dalībniece lūdz Gundaru Važu sniegt ieskatu par Tukuma novada pašvaldības redzējumu attiecībā uz vēja parkiem, jo Tukuma novadā ir plānots vēja parks Pienava, būšot arī vēja parks Pūrē.

Gundars Važa skaidro, ka šobrīd vēja parkam "Tume" veikts IVN, kurā ir dažādi jautājumi un nosacījumi par to, kur nevarēs būvēt. Norāda, ka, lai veiktu būvniecību ir nepieciešams iegūt apbūves tiesības. Attiecībā uz pašvaldības zemēm norāda, ka maijā ir pieņemts lēmums iznomāšanu apturēt. Norāda, ka ikvienam ir iespējams rakstīt iesniegumu, jo IVN ir tikai izpēte, un līdz faktiskai būvniecībai ir vēl tāls ceļš ejams. Norāda, ka IVN rakstītais attiecībā uz jauno teritorijas plānojumu ir kļūdaini un attīstītājam būs jāizstrādā detālplānojums. Aicina iepazīties ar IVN ziņojumu un rakstīt pamatoti argumentētus iesniegumus par to, kas būtu jāņem vērā vai kas IVN ziņojumā atspoguļots nekorekti. Norāda, ka blaut un kliegt pašlaik nav nozīmes.

Zālē paralēli izskan dalībnieku neapmierinātība.

Sanāksmes dalībnieks (attālināti) lūdz protokolā ierakstīt, ka pusi no runātā nedzird, uzskata, ka sapulce nav notikusi. Izsaka viedokli, ka vajadzētu teltīs apmesties uz nedēļu blakus lielajām VES, aplausi, troksnis telpā.

Oskars Priede definē šo priekšlikumu kā retorisku, sapulces dalībnieki trokšņo.

Sanāksmes dalībnieks (attālināti) uzdod jautājumu par valsts mežiem un šo konkrēto IVN.

Normunds Randars apstiprina, ka konkurss par Latvijas valsts mežu zemēm ir uzvarēts. Norāda, ka šī IVN procesa ietvaros VES izvietošana šajās teritorijās netiek vērtēta. Ja tiks lemts par to, ka šajā teritorijā varētu izvietot VES, tiks uzsākta jauna IVN procedūra.

Sanāksmes dalībnieks, izsaka viedokli, ka domes priekšsēdētājam ir grūta loma saistībā ar šo jautājumu, tomēr jāstrādā. Runā par vēja parkiem, ka to attīstībai grūž iekšā naudu, līdzekļi tiek ieguldīti, lai resursus pagrieztu pret sabiedrību. Runā par visaugstāko likumu - "cilvēku griba". Piedāvā alternatīvu protokolu, kas ir saistīts ar cilvēku gribu, lai anulētu šo pasākumu, izsaka nožēlu, ka nepiedalījās sarunās ātrāk. Lasa savu deklarāciju. Ignitis darba kārtība ir saistoša tikai viņiem, noliedz sapulci. Gatavosies nākamajām sanāksmēm. Darboņiem maksā. Vēja parki ir destruktijas mehānisms. Sapulces dalībnieks turpina agītēt sapulcē esošos. Runā par karmu.

Sanāksmes dalībniece, izsaka bažas par projektu, informāciju saņēmusi tikai pirms 2 nedēļām, iedzīvotāji tiek informēti pēdējā stadijā. Uzskata, ka VES jāatrodas 10 km attālumā no mājvietām, nevis 800 m. Uztraukums par VES izmēriem, par infraskaņu un ietekmi uz cilvēkiem.

Oskars Beikulis skaidro, ka IVN procesā ir noteikta sabiedrības informēšanas kārtība. Skaidro, ka vēstules, kas saņemtas nesen ir saistītas ar to, ka IVN procesa ietvaros tiek vērtētas kabeļu trašu alternatīvas.

Sanāksmes dalībniece pauž neapmierinātību, kāpēc neinformēja par šo jau četrus gadus iepriekš.

Oskars Beikulis skaidro par IVN procesa norisi un noteikto kārtību. Norāda, ka 2024. gadā visiem zemes īpašniekiem, kuru īpašumi atrodas IVN izpētes teritorijā vai robežojas ar to, tika nosūtītas vēstules. Lūdz zemes īpašniekus informēt konkrēti, ja šādas vēstules nav saņemtas. Norāda, ka visa informācija, tiek publicēta gan pašvaldības, gan Energētikas un vides aģentūras, gan SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” mājaslapās.

Cilvēki zālē turpina runāt - kāpēc netika veikta iedzīvotāju aptauja pirms pieciem gadiem. Vēršas pret pašvaldību.

Ivars Liepiņš, Tukuma novada pašvaldības izpilddirektors skaidro, ka par šo vēja parku informācija bija 2024. gadā, un par to informācija tika nodota visos publiskajos resursos. Norāda, ka piecus gadus atpakaļ informācija par šādu vēja parku nebija. Norāda, ka jā četrus gadus atpakaļ Tukuma novada pašvaldība tiesājās par Pienavas vēja parku. Norāda uz to, ka valstī šobrīd norisinās 70 - 80 vēja parku IVN, kas rada sabiedrības sašutumu un diskusijas. Norāda, ka notiek pašvaldību tikšanās ar valsts pārvaldi, lai šos jautājumus izrunātu. Norāda, ka pašvaldība ir lietas kursā par trim vēja parkiem - Pienavu, šo “Tumes” vēja parku un potenciāli Vānes vēja parku.

Zālē paralēli izskan dalībnieku neapmierinātība. Zālē norisinās diskusija par Vānes vēja parku.

Sanāksmes dalībnieks stāsta, ka izpētījis prezentāciju, par summām, kas tiek novirzītas iedzīvotājiem, par inflāciju, piemin Latvijas HES, par saražoto enerģiju, kas to patērēs un kur tā tiks novirzīta, ja to nepatērēs.

Kristīne Ļeontjeva skaidro par obligāto pašvaldības maksājumu, kas attiecas uz māsaimniecībām. Norāda, ka IVN Ziņojuma pielikumā ir apkopota informācija par māsaimniecībām, kas izvietotas līdz 2 km attālumā no potenciālajām VES būvniecības vietām. Norāda, ka šobrīd spēkā esošā likumdošana nosaka, ka ik pēc pieciem gadiem jāveic pārrēķins.

Zālē turpinās sarunas par elektroenerģijas ražošanu, patēriņu, kāpēc VES netiek būvēti Lietuvā.

Normunds Randars izklāsta par SIA “Ignitis renewables” tirgus attīstību Baltijas reģionā un Polijā.

Sanāksmes dalībniece pauž viedokli par IVN ziņojumu, cik tajā bieži pieminēta “ietekme”, ir arī rekomendācijas. Jautā, vai var pasliktināties sakari, ko darīt. Atzīmē par trokšņa līmeņa aprēķiniem (43. lapa), pati veikusi savus aprēķinus, tie ir atšķirīgi jeb augstāki. Kurš mērīs pirms un ekspluatācijas laikā.

Oskars Beikulis skaidro, ka jāskatās konkrēti norādītais trokšņa veids - zemas frekvences vai vides, kā arī par robežlielumiem, kas noteikti valstī (vidējais troksnis). Pēc ISO standarta rēķina maksimāli

pieļaujamo troksni. Trokšņa līmenis atkarīgs no vēja ātruma. Stacijas varēs dzirdēt 800 m attālumā. Ietekmes un rekomendācijas - ir obligātie pasākumi un virkne pasākumi, kuri rekomendējami. Ja ir pamatojums, rekomendācijas var kļūt arī obligātas. IVN ziņojumā ir nodaļa par sakaru sistēmām un kas jānodrošina attīstītājam pirms un pēc VES būvniecības (signāla testēšana pirms/pēc, lai nemainītos kvalitāte).

Sanāksmes dalībnieks jautā, vai VES attīstītāji nevarētu izveidot jaunus ciematus blakus šīm stacijām.

Sanāksmes dalībnieks stāsta, ka nodzīvojis pusotru gadu 300 m attālumā no VES Grobiņā, ka vasaras mēnešos tas neesot traucējis savukārt, ziemā, kad saule zemu (tās gan maz), ir savādāk un ļoti varot just mirgošanas efektu.

Zālē troksnis, tiek skandēts sauklis - vēja parkiem nē.

Sanāksmes dalībniece, kas pārstāv ģimeni, kas Zemītes pagastā dzīvo jau simts gadus, norāda VES viņu māju apkārtnē būs no visām pusēm. Skaidro, ka mājvieta izvēlēta tālu no cilvēkiem, no trokšņiem. Norāda, ka finansiālais ieguvums varētu būt 2000 EUR gadā, kas nav motivators. Lūdz minēt 3 faktorus, lai nosliektos par labu šim vēja parkam, kā arī precīzus datus, kas tiks ieguldīti Zemītē turpmākajos 40 gados. Kurš pārņemtu šo, ja uzņēmums tiktu likvidēts?

Kristīne Ļeontjeva min, ka 27000 EUR finansējums, kas no virzīts pagājušajā gadā 8 projektiem, finansējums atkarīgs no organizācijas, kas iesniedz pieprasījumu. Tiek analizēts Vārmes piemērs. Finansējums variē no 20 līdz 80 tūkstošiem katru gadu, 30 gadus. Norāda, ka kopienai ir jābūt mērķim, kā apgūt šo finansējumu.

Normunds Randars uzsver garantijas, norāda, ka uzņēmums ir biržā kotēts, ir stabila investīciju politika, uzņēmums ir orientēts uz darbību ilgtermiņā.

Attīstītāja pārstāvji uzsver, ka ir svarīgi turpināt sarunu. Par jautājumiem, kas uztrauc. Pieeja projektos Latvijā ir ievērot visas likumdošanā noteiktās normas, kā arī individuālos gadījumos spert soli pretī, darīt vairāk, nekā likumā paredzēts.

Sanāksmes dalībniece jautā, vai šāda veida parks (kā Tume) ir Eiropā uzbūvēts, funkcionējošs.

Armands Rabovičs pastāsta, ka līdzīgs šim Tumes vēja parkam, tuvākais izbūvētais vēja parks atrodas Kelmē Lietuvā. Tur VES augstums sasniedz 245 m.

Sanāksmes dalībniece, norāda par to, ka prezentācijās ir atsauce uz Skandināvijas valstu pieredzi. Norāda, ka tur VES kļūst nepopulāras, jo tiek izcirsti meži, izmainīta esošā vides ainava. Liek aizdomāties par to, ja būs 78 VES Latvijā, kāda būs Latvijas ainava. Turpina par saules parku, kas atrodas pie ceļa, kas savieno Abavniekus ar Tukuma novada centru. Šis ceļš 2024. gada 27. jūlijā tika nodots ekspluatācijā, bet pa to pārvietoja pārlādētas automašīnas. Ceļš jau bojāts. Kā noticēt visam, kas tiek rādīts uz ekrāna?

Kristīne Ļeontjeva atbild par situāciju, konkrēto ceļu, par dubultās virsmas segumu, kas nav asfalts. Skaidro, ka piegādēm, kas pārsniedz 30 tonnas, tiek veikta kravas pārkraušana. Netiek pārkāpti noteikumi. Operatīvi notiek darbības, situācija tiek skaidrota, būs rīcības plāni, uzlabojumi.

Zālē troksnis, murdoņa.

Sanāksmes dalībnieks, runā par to, ka IVN ziņojumā norādītais ainaviskais apskates objekts - Romju pojenes ir šajā vēja parka teritorijas augstas ietekmes zonā. Jautā, vai tas ir samērojams, vai tas ir normāli? Par VES, kas vizuāli redzamas.

Oskars Beikulis skaidro, ka būs izmaiņas ainavā, VES ainavu mainīs. IVN ziņojumā nav teikts, ka tas neietekmēs tūrisma objektus. Skaidro, ka IVN uzdevums ir izvērtēt ietekmju nozīmīgumu, savukārt lēmumu par vēja parka būvniecību un to ar kādām prasībām šis vēja parks izbūvējams noteiks attiecīgās institūcijas. Gala lēmumu par vēja parka būvniecību pieņems Ministru Kabinets.

Sanāksmes dalībniece vēlas noskaidrot par VES darbības laiku (20 - 30 gadi), kas notiks pēc tam? Lūdz Jāņa Vitenberga viedokli, par to, kāpēc šādi jācinās par Tēvu zemi.

Normunds Randars skaidro, ka uzņēmums uzņemas atbildību par VES demontāžu vai turpmāku darbības turpināšanu. Skaidro, ka darbības pagarināšanas rezultātā tiks pagarināti nomas līgumi ar zemes īpašniekiem. Norāda, ka demontāža tiks veikta par uzņēmuma līdzekļiem. Norāda, ka šobrīd lielākā daļa no VES komponentēm ir pārstrādājamas, un tiek meklēti risinājumi, lai nākotnē varētu pārstrādāt arī spārnus.

Sanāksmes dalībnieks komentē par neizpildītiem solījumiem Džūkstē, kur kontekstā ar Pienavas vēja parku līgumi netika pārņemti.

Normunds Randars komentē par apbūves tiesību līgumiem, kuros ir noteikts, ka jaunajai kompānijai ir tiesības, saistības pārņemt.

Oskars Beikulis skaidro, ka attiecībā uz Pienavas vēja parku SIA EOLUS jau no sākta gala tika norādījis, ka tas nav parka operators.

Sanāksmes dalībnieks vēlas noskaidrot par ietekmi uz ekonomiku kā ar balansēšanas jaudām? No kurienes tiks ņemta nauda? Kāds ir biznesa modelis?

Armands Rabovičs atkārtoti stāsta, ka uzņēmums, netiek subsidēts no Latvijas nodokļu maksātāju puses. Norāda, ka uzņēmums "Igniti Renewables" ir Lietuvā reģistrēts uzņēmums ar privāto investīciju kapitālu. Norāda, ka viss, kas tiek darīts šeit, ir balstīts uz uzņēmuma līdzekļiem. Attiecībā uz biznesa modeli norāda, ka tas ir komercnoslēpums un šis jautājums netiks komentēts, bet norāda, ka biznesa modelī tiek ietverts viss, kas saistās ar balansēšanas izmaksām.

Baiba Lāce papildina, ka par izmaiņām elektroenerģijas rēķinos attiecībā uz balansēšanas daļu, skaidro, ka šai daļai nav saistības ar atjaunojamiem energoresursiem, bet gan ar Latvijas atvienošanos no BREL, nevis ar nākotnes vēja vai saules parku būvniecību.

Zālē troksnis, murdoņa.

Jānis Vitenbergs izsaka savu viedokli par VES projektiem, iedzīvotāju sanāksmēm, piedalīšanos, interesēm. Par progresu, iespējams, cilvēki nav sadzirdēti, turpina par ceļu stāvokli, satiksmi tajos, vai ceļi tiks savesti kārtībā. Par blaknēm VES apkaimē, vai būs iespēja koriģēt, ja kas atklāsies pēc būvniecības. Pie kā vērsties?

Normunds Randars sniedz komentāru par ceļiem, centīsies sakārtot un uzturēt labākajā kārtībā. Uzņēmuma reputācija ir būtiska. Juridiski visi ir ceļu projekti jāskaņo. Norāda, ka uzraudzību veiks gan uzņēmums, gan atbildīgās institūcijas.

Armands Rabovičs papildina, ka uzņēmums šeit nav atnācis vienkārši uzbūvēt un pēc tam pazust, bet gan, lai veidotu cieņpilnu sadarbību.

Zālē troksnis, murdoņa.

Oskars Priede dod vārdu Tukuma novada pašvaldības izpilddirektoram Ivaram Liepiņam sanāksmes noslēgšanai.

Ivars Liepiņš ieskicē turpmāko darbību. Attiecībā uz pašvaldības zemēm atkārto, ka iznomāšanas process ir apturēts, bet norāda reģionā - Zante, Vāne, Zemīte ir nepieciešams, lai būtu papildu ienākumi.

Iedzīvotāji norāda uz pašvaldības neizdarību.

Ivars Liepiņš norāda, ka par vēja parka "Tume" būvniecību nekas nav izlemts. Norāda uz valstiskām problēmām vēja parku plānošanas kontekstā, kas izraisījusi haosu. Norāda uz to, ka pašvaldība vēlētos, lai tai būtu lielāka loma lēmumu pieņemšanā. Attiecībā uz konkrēto IVN norāda, ka pašvaldība no savas puses strādā pie jautājumu sagatavošanas un aicina iedzīvotājus aktīvi iesaistīties un izteikt savus jautājumus/komentārus.

Notiek personiskas attieksmes skaidrošana starp Ivaru Liepiņu un Jāni Vitenbergu.

Sanāksmes dalībnieki vienlaikus izsakās, pauž neapmierinātību par pašvaldības attieksmi.

Sanāksme tiek slēgta.

Sanāksme tiek slēgta: plkst. 20:30

Sanāksmes moderators: O. Priede

Sanāksmi protokolēja M.M Gailīte, SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment".

Sanāksmes protokols ir sagatavots, izmantojot sanāksmes laikā veikto audio ierakstu.